

MESAGER AL ȘTIINȚEI MOLDOVENEȘTI

**Academicianul Isaac BERSUKER
la 85 de ani**

Născut la 12 februarie 1928, Chișinău.

Fizician, domeniul științific: fizica teoretică și chimia cuantică.

Doctor habilitat în științe fizico-matematice (1964), profesor universitar (1967). Membru corespondent (1972) și membru titular (1989) al Academiei de Științe a Moldovei.

Numele lui Isaac Bersuker, savant de talie mondială, se înscrie în anele de aur ale științei moderne din Republica Moldova. S-a născut la 12 februarie 1928 la Chișinău într-o familie de meseriași. În anul 1952 a absolvit Facultatea de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Chișinău, iar în 1957, doctorantura la Universitatea de Stat din Leningrad. În perioada 1953-1959 a activat la Institutul de Învățători din Soroca și la Institutul Pedagogic de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

În anul 1959, la invitația primului președinte al Academiei de Științe a Moldovei, Iachim Grosul, se transferă la Institutul de Chimie, unde s-a manifestat din plin talentul său de cercetător și organizator al investigațiilor științifice. În perioada 1962-1964 este director adjunct al Institutului de Chimie pentru probleme de știință. După susținerea în 1964 a tezei de doctor habilitat în științe fizico-matematice, fondează Laboratorul de Chimie cuantică, pe care îl conduce aproape 30 de ani, până în 1993.

Isaac Bersuker a fondat școala științifică de chimie teoretică (cuantică) în Republica Moldova. Este unicul savant din Moldova, investigațiile căruia s-au soldat cu descoperirea științifică, înregistrată în 1978 în „Reestrul de Stat al URSS” cu titlul „Fenomenul de scindare-tunel a nivelelor energetice ale sistemelor poliatomică în stare de degenerare electronică”.

A contribuit esențial la dezvoltarea teoriei generale a efectului Jahn-Teller, elaborarea teoriei vibronice a feroelectricității, a metodei semiempirice cvasirelativiste de calcul a sistemelor moleculare și a metodei electrono-conformaționale de prognozare a relațiilor „structura-activitate”, precum și cercetările efectelor vibronice în reactivitatea chimică și în spectroscopie. Deosebit de actuale sunt cercetările sale în domeniul chimiei coordinative cu aplicarea principiilor fundamentale și ale mecanicii cuantice pentru elucidarea problemelor privind reactivitatea chimică, structura electronică a moleculelor reactante, a complexului activat și a stării de tranziție în cataliză, modelarea sistemelor moleculare care conțin metale tranziționale. El a propus utilizarea așa-numitei metode electrono-conformaționale computaționale la identificarea farmacoforilor și prognozarea bioactivității în farmaceutică. În total, Isaac Bersuker este autor a peste 600 de lucrări științifice.

Ideile sale sunt continuate de numeroși discipoli, inclusiv 50 de doctori și 10 doctori habilitați, pe care Isaac Bersuker i-a tutelat și îndrumat cu multă grijă și afecțiune. Printre aceștia sunt doctorii habilitați Boris Țukerblat, Beniamin Vehter, Victor Polinger, Serghei Borșci, Mihail Kaplan etc. Discipolii săi activează în diferite centre științifice din Franța, Belgia, Spania, SUA, Israel, Turcia.

Din 1993 Isaac Bersuker este profesor la Universitatea Texas din Austin (SUA). Rezultatele cercetărilor sale au fost prezentate la peste 150 de conferințe și simpozioane internaționale, el a ținut prelegeri la circa 40 de universități din diferite țări ale lumii. Este membru a numeroase societăți științifice internaționale, membru al colegiilor redacționale ale unor prestigioase reviste științifice în domeniu.

Deși, în ultima perioadă, mai multă vreme se află în SUA, menține legături permanente cu AȘM, contribuie la obținerea granturilor internaționale, participă la proiectele comune, susține tinerii savanți prin organizarea stagiilor peste hotare, acordarea consultațiilor, recenzarea lucrărilor.

Pentru meritele sale științifice, academicianul Isaac Bersuker a fost distins cu Premiul de Stat, decorat cu „Ordinul de Onoare”, cu medalia „David Ben Gurion” (Israel), cu medalia „L.A. Ciugaev” (A.Ș. a Rusiei). În 1992, Centrul Internațional Biografic din Cambridge (Marea Britanie) i-a acordat titlul de „Om al Anului”.

La această vârstă venerabilă, academicianul Bersuker este plin de energie și planuri de viitor. Îi dorim în continuare multă sănătate, noi descoperiri științifice, realizarea tuturor proiectelor începute.

*M. cor. Tudor Lupășcu
Dr. Natalia Gorincioi*